

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

**СИЛАБУС
освітнього компонента
МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЕКТІВ**

підготовки Бакалавр
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
освітньо-професійної програми: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Силабус освітнього компонента «Методи оцінки економічних проектів» галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», за освітньою програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Розробник: завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, д.е.н., проф. Павлова О.М.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Бортнік С.М.

Силабус затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол № 1 від 29.08.2020 р.

Завідувач кафедри:

Павлова О.М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, ОПП Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Бакалавр	Вибіркова Рік навчання 2023 / 2024 Семестр 8 Лекції 30 год. Практичні 26 год. Самостійна робота 28 год. Консультації 6 год. Форма контролю: екзамен
Кількість годин/кредитів 90/3		
ІНДЗ: немає		
Мова навчання:		Українська

II. Інформація про викладача

Павлова Олена Миколаївна, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу.

моб. +380985038484, pavlova.olena@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на: <http://194.44.187.20/cgi-in/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація курсу. В сучасних умовах господарювання діяльність людини пов'язана із залученням і використанням значних матеріальних, людських та фінансових ресурсів на різних рівнях – національному, регіональному та локальному. Світовий досвід підтверджує, що вирішенню проблемних питань пов'язаних з переходом до ринкових форм і методів господарювання сприяє розробка та впровадження різноманітних проектів і програм як вітчизняних, так і іноземних джерел фінансування. Ефективність їх реалізації залежить від обґрунтованості прийнятих технічних і управлінських рішень технології, дієвості і ретельності попереднього аналізу. Саме тому аналіз проектів є запорукою ефективного їх впровадження у життя, та реалізації різноманітних методів та моделей покращення та удосконалення проектної діяльності.

2.Мета і завдання освітнього компонента – є вивчення концепцій, підходів і критеріїв визначення, порівняння й обґрунтування альтернативних рішень та оцінки економічних проектів на основі системного підходу за умов найефективнішого використання наявних ресурсів.

Основне завдання вивчення освітнього компонента полягає в формуванні у здобувачів вищої освіти знань, умінь, навиків, необхідних для успішного оволодіння методологією підготовки та реалізації економічних проектів, способами та засобами залучення ресурсів для них, принципами, методами та засобами прийняття рішень, що дозволяють раціональніше використовувати наявні ресурси для задоволення суспільних та особистих потреб

3.Результати навчання (Компетентності)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності або у процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до фундаментального аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів. Вміння виявляти, аналізувати і структурувати проблеми підприємства і розробляти рішення. ЗК-2. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях: розробка і застосування нових економічних, торгівельних, біржових інструментів.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-5. Здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій: використання цих технологій для налагодження внутрішніх і зовнішніх економічних зв'язків.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність працювати в команді.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 9. Прагнення до збереження навколошнього середовища.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності

ФК-1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності. ФК-2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур. За профілем «Підприємництво» За профілем «Торгівля»

ФК-3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

ФК-4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ФК-6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК-7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ФК-11. Здатність аналізувати існуючі й передбачати майбутні економічні процеси у виробництві, підприємницькій структурі, торгівлі, біржовій діяльності.

ФК-13. Здатність досліджувати динаміку зміни ринкової кон'юнктури й узагальнювати розвиток ситуацій. Здатність обґрунтовувати економічні результати діяльності підприємства.

ФК-15. Здатність оптимізувати зміст прогнозів і планів склад показників та методів їх обчислення. Здатність проектувати та удосконалювати систему планування і контролю діяльності підприємства. ФК-17. Здатність аналізувати існуючі і передбачати майбутні економічні процеси в підприємницькій, За профілем «Біржова діяльність» торговельній та біржовій сфері.

ФК-18. Здатність за допомоги сучасного методичного інструментарію проводити оптимізацію структури капіталу, матеріальних та фінансових потоків підприємства.

ФК-19. Здатність встановлювати, підтримувати та розвивати ділові відносини із суб'єктами зовнішнього середовища. Здатність захищати інтереси підприємства в системі торговельного бізнесу. ФК-20. Здатність оцінювати ефективність інноваційно-інвестиційних проектів і програм підприємства. Здатність до прийняття інвестиційних рішень щодо вибору напрямів та інструментів інвестування і організації управління інвестиційною програмою та інвестиційним портфелем підприємства.

ФК-21. Здатність розробляти систему управління ризиками інноваційно-інвестиційних проектів та програм підприємства. Здатність проводити реструктуризацію портфеля цінних паперів підприємства.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Володіти фундаментальними знаннями щодо економічних процесів та закономірностей функціонування та розвитку підприємства, організації торгівлі та біржової діяльності.

ПРН-2. Вміти проводити науково-методологічні дослідження діяльності підприємства, аналіз та оцінку використання його потенціалу в досягненні цілей.

ПРН-3. Уміти розробляти методику техніко-економічних розрахунків потреби в ресурсах, рівня їх використання та результатів діяльності.

ПРН-4. Вміти приймати управлінські рішення щодо формування інноваційно-інвестиційного портфеля підприємства.

ПРН-5. Вміти проводити комплексний економічний аналіз діяльності підприємства в умовах ризику та невизначеності.

ПРН-8. Вміти здійснювати контроль за ефективністю використання ресурсів і досягненням поставлених завдань.

ПРН-9. Уміти організовувати колективну працю з досягнення цілей підприємства. Застосовувати методи контролю та критерії оцінювання результативності діяльності підприємства.

ПРН-10. Володіти лідерськими навичками. Вміти проводити колективні наради та переговори, узгоджувати інтереси всіх учасників з цілями та завданнями щодо управління розвитком підприємства.

ПРН-11. Забезпечувати встановлення ефективних контактів з діловими партнерами. Самостійно здійснювати пошук та аналіз різноманітних джерел інформації для прийняття управлінських рішень.

ПРН-17. Здатність створювати систему комунікацій по просуванню товарів і послуг, формувати імідж підприємства.

ПРН-19. Здатність прогнозувати динаміку змін якості товарів при просуванні товару за допомогою сучасних методів математичного моделювання. Здатність аналізувати та обробляти аналітичні дані для прийняття управлінських рішень щодо проведення біржових операцій.

ПРН-20. Здатність проводити факторний аналіз використання ресурсів. Здатність перевіряти додержання нормативних параметрів продуктивності використання ресурсів і формування собівартості продукції.

4. Структура освітнього компонента

Тема 1.Базові поняття аналізу проектів	9	3	2	4	0	усне опитування. 4 бали
Тема 2.Концепції та моделі проектів	10	3	2	4	1	усне опитування. 4 бали
Тема 3. Життєвий цикл економічного проекту	13	4	4	4	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 4. Концептуальні основи аналізу та оцінки економічних проектів	14	5	4	4	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Разом за модулем 1	46	15	12	16	3	max 16 балів

Змістовий модуль 2. Методи оцінки проєктування

Тема 5. Технічний аналіз економічних проектів	5	2	1	2		усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 6. Методи оцінювання та аналізу економічних проектів	5	2	1	2		усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 7 Динамічний аналіз беззбитковості економічних проектів	6	2	1	2	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 8.Етапи розвитку економічних проектів	8	2	3	2	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 9. Структура економічного проекту	11	4	4	2	1	усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Тема 10. Механізми вдосконалення економічного проекту	9	3	4	2		усне опитування, ситуаційні завдання. 4 бали
Разом за модулем 2	44	15	14	12	3	max 24 бали
	Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)					Бал
	Модульна контрольна робота					max 60 балів
Всього годин / Балів	90	30	26	28	6	max 100 балів

5. Завдання для самостійного опрацювання

У процесі виконання самостійної роботи здобувач освіти, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання. Метою самостійної роботи є набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок щодо засвоєння знань з ефективного оцінювання економічних проектів, вміти структурувати та аналізувати окремі проекти. Для виконання роботи здобувач вищої освіти обирає та опрацьовує теоретичне питання.

Теми самостійної роботи

1. Порядок врахування ризику при оцінці економічних проектів
2. Проекування і ціноутворення.
3. Оцінювання економічної ефективності проекту.
4. Методи визначення ефективності економічного проекту
5. Теоретичні основи економічних проектів
6. Механізми підвищення якості економічних проектів
7. Управління економічними проектами
8. Базові положення проектного аналізу
9. Стратегія інвестиційної діяльності підприємства
10. Концепція проекту
11. Життєвий цикл проекту
12. Концепція витрат і вигод у проектному аналізі, цінність грошей у часі
13. Грошовий потік.
14. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень
15. Динамічний аналіз беззбитковості проекту
16. Принципи створення економічних проектів
17. Структурний аналіз економічних проектів
18. Методи та принципи вдосконалення економічних проектів
19. Середовище проекту.
20. Життєвий цикл проекту.
21. Фази та етапи проекту.
22. Явні та неявні вигоди і затрати у проекті.
23. Порядок визначення тривалості та вартості економічних досліджень.
24. Альтернативна вартість та її використання у економічному проекті.
25. Поняття затрат у економічному проекті.
26. Визначення вигід у економічному проекті.
27. Майбутня і теперішня вартість проекту.
28. Оцінка ефективності проектних рішень.
29. Неформальні процедури відбору та оцінки проектів.
30. Порівняння проектів за допомогою різних критеріїв оцінки.
31. Особливості прийняття рішень в умовах динамічних змін.
32. Проектний ризик та його розрахунок.
33. Маркетинговий аналіз проекту.
34. Зниження ризику в проекті.
35. Розрахунок меж та якісного складу ринку на який орієнтований проект.
36. Технічний аналіз проекту.
37. Аналіз і прогнозування ризику проекту.
38. Оцінка впливу зовнішніх факторів на економічний проект
39. Аналіз впливу внутрішніх факторів на успішність виконання проекту.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача вищої освіти Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо академічної добробачності Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бали). Обов'язковою є присутність здобувача вищої освіти на модульному та підсумковому контролях. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

V. Підсумковий контроль

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форма проведення іспиту повинні бути визначені у силабусі.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оценка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Кузьмін О.Є. Формування та використання інвестиційних портфелів підприємства: методологія та інструментарій : монографія. Львів : Центр Європи, 2017. 189 с.
2. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Якимів А.І. Державне управління інвестиційною діяльністю: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 429 с
3. Кулініч О. В. Прикладні аспекти управління проектами в публічній сфері. Харків, 2018. 93с.
4. Пан М. П. Проектний аналіз : конспект лекцій (для студентів денної та заочної форм навчання зі спеціальності 051 – Економіка) / М. П. Пан, В. В. Коненко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 95 с
5. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Проектний аналіз : навчальний посібник– Кондор, 2019. – 324 с.
6. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник– Кондор, 2019. – 324 с.
7. Павлова О.М. Товарна форма організації суспільного виробництва В умовах розвитку національної економіки України (другої половини XVII - кінця XVIII ст.) : монографія / О.М. Павлова. – Луцьк : видавництво «Терен», 2019. – 480 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15858>. Рецензія: Черчик Л.М. Рецензія на монографію. Причорноморські економічні студії. Науковий журнал. Випуск 40. 2019. С.240.
8. Чевганова В. Я. Проектний аналіз : навч. посіб. / В. Я. Чевганова, В. В. Біба, А. С. Скрильник. – Київ : Центр учебової літератури, 2014. – 258 с. 13.
9. Цигилик І. І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: навчальний посібник / І. І. Цигилик, С. О. Кропельницька. – Київ : Центр навчальної літератури, 2013. – 160 с.

Додаткова література:

1. Bodie, Kane & Marcus, Investments (with Connect Plus access), 12 th editaon, New York, NY: McGrawHill, 2021
2. Md. Borhan Uddin Bhuiyan, Hedy Jiaying Huang, Charlde Villiers. Determinants of environmental investment: Evidence from Europe. Journal of Cleaner Production, 2021. Volume 292.
3. Кравчук І.П., Попадюк О.В., Лучик О.І. Інвестування: опорний конспект лекцій. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 120с. 12. Мойсеєнко І., Ревак І., Миськів Г., Чапляк Н. Інвестиційний аналіз : навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 276 с.
- Петрина М.Ю. Інвестиційна діяльність: практикум / М.Ю. Петрина, Г.В.Васильченко. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2017. – 55 с.
4. Долішній М.І., Кравців В.С. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. НАН України»; наук. ред.– Львів, 2018. – 157 с.
5. Гавкалова, М. В. Грузд, Т. А. Власенко, В. І. Мельник, Г. М. Шумська. Управління проектно-орієнтованими організаціями : навч. посібн. – Харків : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 505 с.
6. Жаліло Я. А. Проблеми формування інклузивного розвитку регіонів України в умовах європейської інтеграції. Регіональна економіка. 2018. №3(89). С. 10-20. URL: http://re.gov.ua/doi/re2018.03.010_u.php.
7. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.12.2019).
8. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 лют. 2015 р. № 156-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 13. Ст. 90. URL:

<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19.5>. (дата звернення: 12.06.2020).

9. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова КМУ від 6 серп. 2014 р. № 385, із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 20 груд. 2017 р. № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>(дата звернення: 12.06.2020).

10. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року: проект постанови Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.minregion.gov.ua/base-law/grom-convers/elektronni-konsultatsiyi-zgromadskistyu/proekt-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-pro-zatverdzhennya-derzhavnoyistrategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku/>.

11. Мікроекономіка: методичні вказівки до практичних занять/ Павлов К.В., Павлова О.М.. Луцьк. ВНУ імені Лесі Українки, 2021. 79 с.

12. Теорія економічної науки: методичні вказівки до практичних занять / Павлова Олена Миколаївна. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2021. 46с.

13. Incera, AC Universities, students and regional economies: a symbiotic relationship?. Regional studies., 2021.

14. Henrysson, M. The Role of Institutions in Creating Circular Economy Pathways for Regional Development. Journal of environment & development. Volume30, Issue2, 2021. Page149-171